

מחוון – האדם והים: השפעות הדדיות, זיהום ושמירה על החופים, ומדינות נבחרות

1 השלימו בעזרת המחסן.

- א. כניסה של חומרים מזיקים לים נקראת **זיהום**.
- ב. מי שופכין מן הבתים נקראים **ביוב**.
- ג. דיג של יותר מדי דגים נקרא **דיג יתר**.
- ד. שטח בים שבו אסור לפגוע בטבע הוא **שמורה** ימית.
- ה. **סערות** וגלים גבוהים שוחקים את החוף.

2 מיינו: הים משפיע על האדם, או האדם משפיע על הים?

הים משפיע על האדם	האדם משפיע על הים
אקלים נוח בחוף, סערה שהורסת רציף, פרנסה לדייגים	דיג יתר, שקיות פלסטיק במים, בניית מלון על החוף

3 התאימו לכל בעיה פתרון אפשרי.

טור א

1. ביוב שזורם לים

2. פסולת פלסטיק בחוף

3. מעט דגים בגלל דיג יתר

4. בנייה שסוגרת את החוף

5. צבי ים בסכנה

טור ב

2 מבצע ניקוי חופים ושימוש בשקיות רב-פעמיות

3 הגבלת דיג ושמורות ימיות

1 מתקן לטיהור ביוב

4 חוק שמגביל בנייה ליד קו המים

5 שמירה על קיני הביצים בחוף

4 נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכונים.

משפט	נכון	לא נכון	תיקון
א. בים התיכון המים מתחלפים מהר מאוד, ולכן הזיהום נעלם מיד.	☐	☒	המים מתחלפים לאט, והזיהום נשאר זמן רב
ב. צבי ים מטילים ביצים בחופי ישראל.	☒	☐	
ג. בירת איטליה היא רומא.	☒	☐	
ד. דיג יתר מגדיל את מספר הדגים בים.	☐	☒	דיג יתר מקטין את מספר הדגים

5 השלימו את הטבלה על המדינות הנבחרות.

מדינה	בירה	יבשת	משהו מיוחד
איטליה	רומא	אירופה	חצי אי בצורת מגף
יוון	אתונה	אירופה	איים רבים מאוד / אתרים עתיקים
מצרים	קהיר	אפריקה	הנילוס / תעלת סואץ

6 בחרו את התשובה הנכונה.

- א. איך הגיעו לים התיכון מדוזות נודדות מים סוף?
 ○ דרך מצר גיברלטר • דרך תעלת סואץ ○ דרך נהר הנילוס
- ב. מה מטרת החוק בישראל לגבי החופים?
 ○ לסגור את החופים לציבור • לשמור שהחופים יהיו פתוחים לציבור ולהגביל בנייה
 ○ לאפשר לבנות בכל מקום

7 כתבו ליד כל מעשה אם הוא פוגע בים או שומר עליו.

- א. השארת בקבוקים ושקיות על החוף. ← פוגע
- ב. איסוף פסולת בחוף עם הכיתה. ← שומר
- ג. שפיכת שמן מנוע לניקוז ברחוב. ← פוגע
- ד. דיג רק של דגים גדולים, לפי החוק. ← שומר

8 הסבירו מדוע בנייה של מלונות ושל בתים צמוד לקו המים עלולה לפגוע בחוף ובציבור.

תשובה אפשרית: הבנייה תופסת את החוף, ולכן נשאר פחות חוף פתוח לכולם. היא גם פוגעת בטבע – בחול, בצמחים ובבעלי החיים, כמו צבי הים – ויכולה לשנות את תנועת החול ולגרום לשחיקה.

9 עצבו כרזה קטנה בנושא «שומרים על הים»: ציירו סמל וכתבו בה סיסמה קצרה וטיפ אחד.

תשובה אפשרית: כרזה עם ציור (למשל צבי ים ושקית עם סימן איסור), סיסמה כמו «הים לא פח זבל» וטיפ: «קחו את הפסולת איתכם הביתה».

11 לפי הטקסט «לילה של צבים» – נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכונים.

משפט	נכון	לא נכון	תיקון
א. צבת הים הטילה את הביצים בתוך המים.	☐	☒	היא הטילה את הביצים בחוף
ב. המתנדבים העבירו את הביצים לשטח מגודר.	☒	☐	
ג. אורות חזקים עוזרים לגוזלים למצוא את הים.	☐	☒	אורות חזקים מבלבלים את הגוזלים

12 לפי הטקסט, אילו פעולות של בני אדם מסכנות את צבי הים? ומה עשו המתנדבים כדי לעזור?

תשובה אפשרית: דריכה על הקינים ואורות חזקים בחוף (שמבלבלים את הגוזלים) מסכנים אותם. המתנדבים העבירו את הביצים לשטח מגודר, רחוק מאנשים ומאורות.

13 אתגר: מועצה של עיר חוף צריכה להחליט: לבנות מלון גדול על החוף, שיביא עבודה ותיירים, או להשאיר את החוף פתוח וטבעי. כתבו מה אתם מציעים, ונמקו בשני טיעונים.

תשובה אפשרית: תשובה אישית מנומקת. למשל: להשאיר את החוף פתוח, כי הוא שייך לכל הציבור, וכי הטבע – כמו קיני צבי ים – ייפגע; אפשר לבנות את המלון רחוק יותר מקו המים. (או: לבנות, עם שני טיעונים כמו פרנסה לתושבים ותיירות – בתנאי שישאר מעבר חופשי לחוף.)